

سبک زندگی حضرت زینب(س) اوج عقلانیت بود / تجلیات خردورزی در سیره زینبی

استاد تفسیر حوزه علمیه با بیان اینکه خداشناسی، دشمن‌شناسی و دنیاشناسی از مهم‌ترین نشانه‌های انسان عاقل در کلام رسول اکرم(ص) است، گفت: اوج این اوصاف در وجود نورانی حضرت زینب(س) به خصوص در کربلا و شام بروز فراوانی دارد.

استاد تفسیر حوزه علمیه با بیان اینکه خداشناسی، دشمن‌شناسی و دنیاشناسی از مهم‌ترین نشانه‌های انسان عاقل در کلام رسول اکرم(ص) است، گفت: اوج این اوصاف در وجود نورانی حضرت زینب(س) به خصوص در کربلا و شام بروز فراوانی دارد.

وحید نجف زاده استاد تفسیر و علوم قرآن حوزه‌حجت الاسلام والمسلمین وحید نجف زاده، استاد تفسیر و علوم قرآن حوزه، در گفت و گو با ایکن، ضمن تسلیت فرارسیدن سالروز وفات حضرت زینب(س)، گفت: متأسفانه در مورد حضرت زینب(س) تا قبل از ماجرای کربلا اخبار چندانی نداریم و فقط این قدر می دانیم که ایشان در کنار ۵ تن آل عبا زندگی کرد. شأن و منزلت این بانو آن قدر زیاد است که نه تنها شیعیان، بلکه اهل سنت هم به آن حضرت ارادت دارند.

وی افزود: نمونه خانم بنت الشاطی، از نویسندگان مصری کتابی با عنوان «زینب؛ بطل الکربلاء» دارد؛ این کتاب فرازهایی از تحقیق این خانم است و در آن بیان کرده که من هیچ کسی را در صفات نیکو به پای حضرت زینب ندیدم جز مادرش حضرت فاطمه(س)؛ یعنی مقام و فضیلت حضرت زینب را هم شأن مادرش حضرت زهرا(س) می داند. عقل، محبوب ترین مخلوق خدا

استاد حوزه علمیه با ذکر اینکه مرحوم مامقانی در «تنقیح المقال» در بخش «النساء» وقتی به حضرت زینب(س) می رسد، می نویسد: «زینب و ما ادریک ما الزینب»، تصریح کرد: وقتی مقام این حضرت را بخواهیم بدانیم باید به فرمایشات ائمه(ع) در مورد ایشان مراجعه کنیم؛ کسی که حضرت سیدالشهدا(ع) در صحرای کربلا به ایشان فرمود که زینب(س) در نماز شب برای من دعا کن؛ این نشان می دهد که چه مقدار مقام والایی دارد که امام معصوم(ع) از ایشان درخواست دعا می کند.

نجف زاده بیان کرد: حضرت امام سجاد(ع) هم ایشان را عالمه غیرمعلمه نامید؛ ایشان القاب متعددی مانند فهیمه، عقيله و ... دارد؛ صبر آن حضرت و ام المصائب بودن و سخنوری آن حضرت در تاریخ مشهور شده است و آن حضرت در مدینه درس تفسیر داشت و افرادی را تربیت کرد، ولی یکی از مشهورترین این القاب عقيله است؛ علامه جوادی آملی کتابی دارند با عنوان «منزلت عقل در هندسه معرفت دینی» و در آن به تعریف و کارکردهای عقل و ... اشاره کرده است.

استاد حوزه علمیه با اشاره به اینکه در اصول کافی اولین باب از اولین کتاب اربعه، کتاب العقل و الجهل است، تصریح کرد: این مسئله نشان می دهد که عقل در منظر شیعه چه جایگاه والایی دارد، ولی اهل سنت این نگاه را ندارند و آن طور که باید برای عقل موقعیت قائل نیستند؛ در این باب از اصول کافی، اولین روایت از امام باقر(ع) بیان شده که فرمودند: «لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ الْعَقْلَ ... أَمَّا إِبْنِي إِيَّاكَ أَمْرٌ وَ إِيَّاكَ أَنْهَى وَ إِيَّاكَ أَتَقَابُ وَ إِيَّاكَ أُثِيبُ؛ چون خدا عقل را آفرید از او بازپرسی کرده به او گفت پیش آی، پیش آمد، گفت بازگرد، بازگشت، فرمود: به عزت و جلالم سوگند مخلوقی که از تو نزد من محبوب تر باشد نیافریدم و تو را تنها به کسانی که دوستشان دارم به طور کامل دادم. همانا امر و نهی کیفر و پاداشم متوجه توست».

ایمان و عمل؛ نشانه وجود عقل

وی افزود: امام رضا(ع) فرمودند: «عقل چیزی است که انسان به واسطه آن بهشتی می شود و خدا را عبادت می کند»؛ پیامبر(ص) روایتی دارند که در زندگی حضرت زینب(س) خیلی بروز و ظهور دارد، ایشان سه ویژگی فرمودند، نخست اینکه «پروردگارش را به درستی بشناسد و از او اطاعت و پیروی نماید»؛ برخی خدا را می شناسند ولی عمل ندارند؛ اطاعت در آنان نیست؛ این در حالی است که ایمان، اثر معرفت است؛ امام علی(ع) فرمودند: «من عرف الله توَّجَّد»؛ یعنی کسی که خداشناس شد انسان موحد و یگانه پرست واقعی خواهد شد؛ در روایات داریم که ایمان اقرار بلسان و عمل بالارکان؛ یعنی در رفتار هم باید ایمان را ببینیم.

سبک زندگی حضرت زینب(س) بر اوج عقلانیت بود / تجلیات خردورزی در سیره زینبی

استاد حوزه علمیه اظهار کرد: زندگی حضرت زینب(س) سراسر اطاعت و معرفت خداوند است؛ روزی حضرت خیلی کوچک بود؛ امام علی(ع) به ایشان محبت کردند و او را بوسیدند؛ زینب از پدر سؤال کرد که پدر جان خدا را هم به اندازه من دوست داری؟ امام فرمودند بله؛ دختر پرسید مگر در یک قلب دو محبت جا می شود و امام جواب دادند که من تو را هم به خاطر خدا دوست

دارم؛ بزرگان این سؤال این دختر بچه را نشانه اوج معرفت و عقل ایشان می دانند. بنابراین نخستین شرط عقل این است که انسان خداشناس باشد و به آن عمل کند.
اوج دشمن شناسی و دنیاشناسی

وی تأکید کرد: دومین شرط عقلانیت آن است که انسان دشمن شناس باشد؛ شهید مطهری در دانشگاه تهران با کمونیست ها و جریانات التقاطی مبارزه کرد و او را به شهادت رساندند؛ امام خمینی(ره) چقدر با جریانات انحرافی در تقابل بودند. اگر حضرت زینب دشمن شناسی قوی نداشت در شام و کربلا کم می آورد، ولی این خانم چون شناخت دقیقی از دوست و دشمن داشت، وقتی امام حسین(ع) به شهادت رسید، اوج معرفت نسبت به دشمن و عدم تبعیت از آنان را در این وجود مقدس شاهدیم؛ دشمن تلاش زیادی کرد که ایشان را با خود همراه کند، ولی نتوانست.

نجف زاده اظهار کرد: ویژگی دیگر عقلانیت، این است که انسان «عرف دار اقامته»؛ یعنی انسان دنیاشناس باشد و بداند که در دنیا مهمان است و لذات این دنیا همراه با سختی ها و رنج هاست؛ امام علی(ع) خطبه های زیادی از جمله «خطبة فی ذم الدنیا» دارند چون انسان اگر بفهمد در کجا زندگی می کند، خواهد فهمید که با چه سرعتی به سمت آخرت می رود و آخرت را می شناسد و برای آنجا زاد و توشه بر می دارد.

استاد حوزه علمیه اظهار کرد: وقتی حضرت زینب(س) همه زحمات را در کربلا کشیدند آن ملعون (یزید) تلاش کرد که ایشان و اهل بیت(ع) را شکست خورده جلوه دهد، ولی معروف است که حضرت در پاسخ به این پرسش که صنع الله را چگونه دیدی؟ فرمودند: «ما رایت الا جمیلاً»؛ جز زیبایی ندیدم؛ یعنی چیزی که در مسیر آخرت و خداست همه زیباست؛ بیماری، سلامتی، رنج و خوشی و مصیبت و ...؛ بنابراین از مهم ترین نشانه های انسان عاقل آن است که برای آخرتش کار کند که اوج این مسئله در وجود نورانی حضرت زینب متجلی است.